

Socialutskottets betänkande 2019/20:SoU22

Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. lagen (1996:1156) om receptregister, lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista, lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer och patientdatalagen (2008:355).

De lagändringar som utskottet tillstyrker innebär bl.a. att införandet av lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista samt reformen bastjänstgöring för läkare senareläggs. Med anledning av spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 finns det skäl för en sådan senareläggning. De följdändringar som tidigare beslutats i andra lagar med anledning av införandet av den nationella läkemedelslistan senareläggs. Eftersom lagen om nationell läkemedelslista träder i kraft vid ett senare tillfälle än vad tidigare hade beslutats behövs en följdändring i 6 § första stycket 10 lagen (1996:1156) om receptregister. Ändringen innebär att de ändamål för vilka E-hälsomyndigheten får behandla uppgifter i receptregistret utvidgas. Som en ytterligare konsekvens av att senarelägga införandet av den nationella läkemedelslistan införs en kompletterande övergångsbestämmelse till lagen om nationell läkemedelslista.

Ändringen i lagen om receptregister träder i kraft den 2 juni 2020. Lagen om nationell läkemedelslista träder i kraft den 1 maj 2023 i fråga om 7 kap. 1 § och 9 kap. 1 § och i övrigt den 1 maj 2021. Följdändringarna i andra lagar med anledning av införandet av den nationella läkemedelslistan träder i kraft den 1 maj 2021. Ändringen i lagen om nationell läkemedelslista träder i kraft den 2 maj 2021. De regler som avser införandet av bastjänstgöring för läkare träder i kraft den 1 juli 2021.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:158 Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1996:1156) om receptregister
 2. lag om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista
 3. lag om ändring i lagen (2018:1213) om ändring i lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer
 4. lag om ändring i lagen (2018:1214) om ändring i patientdatalagen (2008:355)
 5. lag om ändring i lagen (2018:1215) om ändring i lagen (2009:366) om handel med läkemedel
 6. lag om ändring i lagen (2018:1216) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
 7. lag om ändring i lagen (2018:1241) om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista
 8. lag om ändring i lagen (2018:1996) om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)
 9. lag om ändring i lagen (2018:1997) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:158 punkterna 1–9.

Stockholm den 7 maj 2020

På socialutskottets vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Acko Ankarberg Johansson (KD), Sofia Nilsson (C), Karin Rågsjö (V), Karin Enström (M), Maria Stockhaus (M), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Maria Nilsson (L), Annelie Karlsson (S), Hans Ekström (S), Isak From (S), Lawen Redar (S), Leif Nysmed (S), Angelika Bengtsson (SD), Mikael Strandman (SD), Robert Stenkvist (SD), Larry Söder (KD) och Emma Hult (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:158 Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Propositionen överlämnades till riksdagen den 28 april 2020. Vid bordläggningen av propositionen samma dag beslutade riksdagen, i enlighet med regeringens förslag, att förkorta motionstiden till en dag. Motionstiden löpte således ut den 29 april 2020. Propositionen hänvisades av kammaren till socialutskottet den 29 april 2020.

Utskottets överväganden

Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag som bl.a. innebär att införandet av lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista samt reformen bastjänstgöring för läkare senareläggs.

Propositionen

Regeringen föreslår att införandet av lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista samt reformen bastjänstgöring för läkare senareläggs. Med anledning av spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 finns det skäl för en sådan senareläggning. Det lämnas även förslag om att de följdändringar som tidigare beslutats i andra lagar med anledning av införandet av den nationella läkemedelslistan senareläggs och att ändringen i 3 kap. 5 § 7 lagen om nationell läkemedelslista får ett senare ikraftträdandedatum.

En konsekvens av att lagen om nationell läkemedelslista föreslås träda i kraft vid ett senare tillfälle än tidigare beslutat är att en ändring behöver föreslås i 6 § första stycket 10 lagen (1996:1156) om receptregister. Ändringen innebär att de ändamål för vilka E-hälsomyndigheten får behandla uppgifter i receptregistret utvidgas. Ändringen motsvarar den ändring som redan har beslutats i 3 kap. 5 § 7 lagen om nationell läkemedelslista. Som en ytterligare konsekvens av att senarelägga införandet av den nationella läkemedelslistan lämnas också förslag om en kompletterande övergångsbestämmelse till lagen om nationell läkemedelslista.

Ändringen i lagen om receptregister föreslås träda i kraft den 2 juni 2020. Lagen om nationell läkemedelslista föreslås träda i kraft den 1 maj 2023 i fråga om 7 kap. 1 § och 9 kap. 1 § och i övrigt den 1 maj 2021. Följdändringarna i andra lagar med anledning av införandet av den nationella läkemedelslistan föreslås träda i kraft den 1 maj 2021. Ändringen i lagen om nationell läkemedelslista föreslås träda i kraft den 2 maj 2021. De regler som avser införandet av bastjänstgöring för läkare föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:158 Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1156) om receptregister.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1213) om ändring i lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1214) om ändring i patientdatalagen (2008:355).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1215) om ändring i lagen (2009:366) om handel med läkemedel.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1216) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1241) om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1996) om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1997) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1156) om receptregister

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1996:1156) om receptregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Personuppgifterna i receptregistret får behandlas om det är nödvändigt för

1. expediering av läkemedel och andra varor som förskrivits,
2. registrering av underlaget för tillämpningen av bestämmelserna om läkemedelsförmåner vid köp av läkemedel m.m.,
3. debiteringen till regionerna,
4. ekonomisk uppföljning och framställning av statistik hos E-hälsomyndigheten,
5. registrering och redovisning till regionerna av uppgifter för ekonomisk och medicinsk uppföljning samt för framställning av statistik,
6. registrering och redovisning till förskrivare, till verksamhetschefer enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och till läkemedelskommittéer enligt lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer av uppgifter för medicinsk uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring i hälso- och sjukvården,
7. registrering och redovisning till Socialstyrelsen av uppgifter för epidemiologiska undersökningar, forskning, framställning av statistik, uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring inom hälso- och sjukvårdsområdet,
8. registrering av recept och blanketter som används för flera uttag, samt registrering av dosrecept och elektroniska recept,
9. registrering och redovisning till Inspektionen för vård och omsorg av uppgifter om enskild läkares eller tandläkares förskrivning av narkotiskt läkemedel eller annat särskilt läkemedel, för inspektionens tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonal enligt patientsäkerhetslagen (2010:659),
10. registrering och redovisning av uppgifter för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets tillsyn över utbyte av läkemedel enligt 21 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och för prövning och tillsyn enligt samma lag av läkemedel som får säljas enligt 4 kap. 10 § och 5 kap. 1 §

10. registrering och redovisning av uppgifter för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets tillsyn över utbyte av läkemedel enligt 21–21 c §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och för prövning och tillsyn enligt samma lag av läkemedel som får säljas enligt 4 kap. 10 § och 5 kap. 1 §

¹ Senaste lydelse 2019:898.

andra stycket läkemedelslagen andra stycket läkemedelslagen
(2015:315), eller (2015:315), eller

11. registrering och redovisning av uppgifter för Läkemedelsverkets tillsyn över tillhandahållandeskyldigheten enligt 2 kap. 6 § 3 lagen (2009:366) om handel med läkemedel samt för Läkemedelsverkets tillsyn över uppgiftslämnande vid expediering av en förskrivning enligt 2 kap. 6 § 5 lagen om handel med läkemedel.

Behandling av personuppgifter för ändamål som avses i första stycket 2 och 8, med undantag för registrering av elektroniska recept, får endast ske i fråga om den som har lämnat sitt samtycke till behandlingen. För ändamål som avses i första stycket 3 får uppgifter som kan hänföras till en enskild person inte omfatta annat än inköpsdag, kostnad, kostnadsreducing enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m., kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen (2004:168) och patientens personnummer.

För ändamål som avses i första stycket 4, 6 och 10 får inga uppgifter redovisas som kan hänföras till en enskild person. Ändamålen enligt första stycket 5 får inte, med undantag för utlämnande av uppgifter enligt 14 §, omfatta några åtgärder som innebär att uppgifter som kan hänföras till någon enskild patient redovisas. Dock får uppgifter som kan hänföras till en enskild förskrivare ingå i redovisning enligt första stycket 6 till samma förskrivare och till verksamhetschefen vid den enhet där förskrivaren tjänstgör samt i redovisning enligt första stycket 9 till Inspektionen för vård och omsorg.

Förskrivningsorsak får redovisas endast för de ändamål som avses i första stycket 5–7.

Denna lag träder i kraft den 2 juni 2020.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista

dels att punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse,

dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska införas en ny punkt, 5, av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1212

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022 i fråga om 7 kap. 1 § och 9 kap. 1 § och i övrigt den 1 juni 2020.

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2023 i fråga om 7 kap. 1 § och 9 kap. 1 § och i övrigt den 1 maj 2021.

5. Dessutom ska uppgifter i receptregistret som behandlas enligt 6 § första stycket 10 lagen (1996:1156) om receptregister föras över till den nationella läkemedelslistan i och med ikraftträdandet av denna lag. Överförda uppgifter får från och med lagens ikraftträdande behandlas i den nationella läkemedelslistan för samma ändamål som tidigare och med dem inte oförenliga ändamål.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1213)
om ändring i lagen (1996:1157) om
läkemedelskommittéer

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelsen till lagen (2018:1213) om ändring i lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1213

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 *juni*
2020.

Denna lag träder i kraft den 1 *maj*
2021.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1214) om ändring i patientdatalagen (2008:355)

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelsen till lagen (2018:1214) om ändring i patientdatalagen (2008:355) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1214

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 *juni*
2020.

Denna lag träder i kraft den 1 *maj*
2021.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1215)
om ändring i lagen (2009:366) om handel med
läkemedel

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelsen till lagen (2018:1215) om ändring i lagen (2009:366) om handel med läkemedel ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1215

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 *juni*
2020.

Denna lag träder i kraft den 1 *maj*
2021.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1216)
om ändring i offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelsen till lagen (2018:1216) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1216

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 *juni*
2020.

Denna lag träder i kraft den 1 *maj*
2021.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1241)
om ändring i lagen (2018:1212) om nationell
läkemedelslista

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelsen till lagen (2018:1241) om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1241

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 2 juni
2020.

Denna lag träder i kraft den 2 maj
2021.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1996) om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1996) om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1996

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2020.

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1997)
om ändring i hälso- och sjukvårdslagen
(2017:30)

Härigenom föreskrivs att punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2018:1997) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1997

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft den
1 juli 2020.

1. Denna lag träder i kraft den
1 juli 2021.